

DANI ARHITEKATA

**Javni arhitektonski
natječaji – Budućnost**

**Prostorna
agenda**

**Restart – povratak
ishodištima za novi početak**

2021

**Prostor i gradnja
– vrijeme za novi
zakonodavni okvir**

**Standardi kvalitete
arhitektonskih usluga
/ BIM i digitalna
transformacija
arhitektonskih usluga**

PRAKSA U ISHOĐENJU DOZVOLA U EU

PORTUGAL

Dora Jerbić Oliveira

Mag. Ing. Arch. Urb.

Promontório Arquitectos

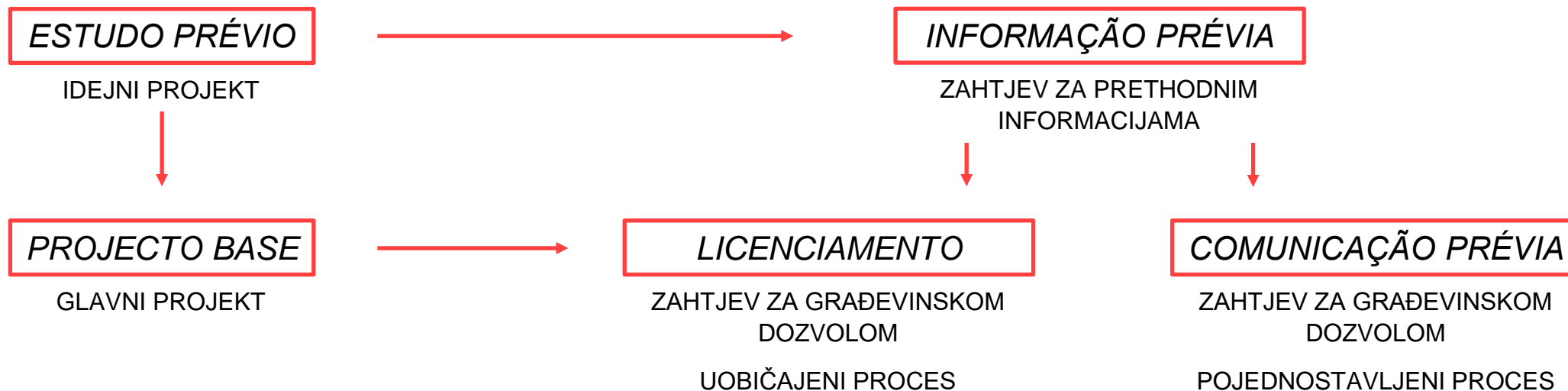
Lisabon, Portugal

Prostor i gradnja – vrijeme za
novi zakonodavni okvir

DANI ARHITEKATA

2021

PROCES ISHOĐENJA I DOBIVANJA GRAĐEVINSKE DOZVOLE U PORTUGALU

ZAKONI NA SNAZI

<https://dre.pt/web/guest/legislacao-consolidada/-/lc/34567875/view?q=555%2F99>

<https://dre.pt/pesquisa/-/search/67051303/details/maximized>

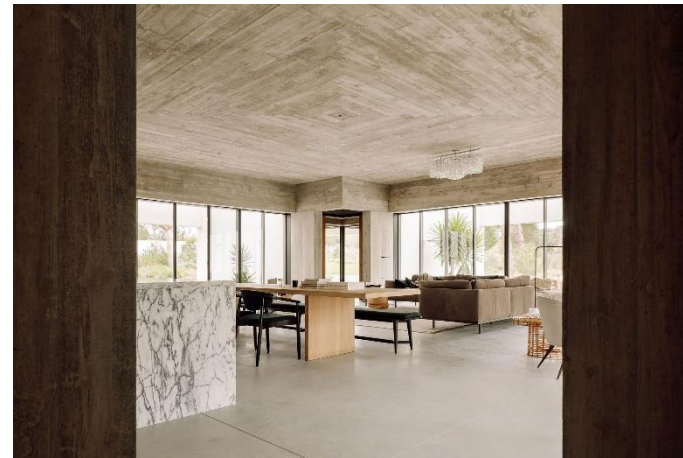
INFORMAÇÃO PRÉVIA

Zahtjev za prethodnim informacijama

Informacije se dobivaju na temelju idejnog projekta (*Estudo Prévio*). Ovaj zahtjev predaje se fakultativno, ne bi li općina detaljnije odredila parametre budućeg glavnog projekta za zahtjev za građevinskom dozvolom.

Službena odluka na temelju ovog procesa ima valjanost od godinu dana neovisno o eventualnim promjenama zakona i pravilnika.

Općine imaju rok za službeni odgovor od **20 radnih dana**.

CASA MECO, Aldeia do Meco, Sesimbra; u *Atelier Rua*

INFORMAÇÃO PRÉVIA

>

LICENCIAMENTO

>

GRADNJA

>

NADZOR GRADILIŠTA

LICENCIAMENTO

Zahtjev za građevinskom dozvolom – uobičajeni proces

Ovaj zahtjev predaje se za slijedeće zahvate:

Operação de Loteamento

Parcelizacija

Obra de Urbanização

Prostorno uređenje

Obra de Edificação

Gradnja zgrada

- Svaka nova gradnja, nadogradnja, izmjena postojeće gradnje koja nije obuhvaćena parcelacijom ili planom prostornog uređenja
- Konzervatorski zahvati, rekonstrukcija, nadogradnja, izmjena postojeće gradnje ili rušenje u zonama od javnog, društvenog, urbanističkog ili kulturno-povijesnog značaja, te nova gradnja, rekonstrukcija, nadogradnja, izmjena postojeće gradnje ili rušenje u zonama posebne zaštite
- Rekonstrukcija postojeće gradnje koja rezultira povećanjem visine objekta ili povećanjem broja katova (uključuje i svaki zahvat koji rezultira promjenama na pročeljima)
- Svaki zahvat na/u postojećim objektima koji na bilo koji način mijenja postojeću nosivu konstrukciju ili infrastrukturu (posebice vodovod i kanalizaciju)

LICENCIAMENTO

Zahtjev za građevinskom dozvolom – uobičajeni proces

Dozvola se dobiva na temelju glavnog projekta (**Projecto Base**). Prvo se predaje arhitektonski projekt, a nakon pozitivne odluke općine rok za predaju svih ostalih elaborata je 6 mjeseci (građevinski projekt, elektrotehnički projekt, strojarski projekt, krajobrazni elaborat, požarni elaborat, elaborat zaštite od buke, itd.)

Ovaj zahtjev pretpostavlja konzultacije s vanjskim tijelima koja moraju dati svoje stručno mišljenje – npr. državni zavod za kulturno naslijeđe, ministarstvo obrane, ministarstvo turizma, agencija za okoliš i slično.

Projekti od većeg društvenog značaja zahtijevaju javnu raspravu i/ili glasanje na općinskoj sjednici.

Općine imaju rok za pravomoćnu odluku od **45 radnih dana** za građevinske dozvole koje se tiču procesa parcelacije i gradnje, te **30 radnih dana** za odluke o dozvolama koje se tiču prostornog uređenja.

COMUNICAÇÃO PRÉVIA

Zahtjev za građevinskom dozvolom – pojednostavljeni proces

Ovaj zahtjev može se predati se za slijedeće zahvate:

Obra de Urbanização* **Prostorno uređenje*

- Planovi za koje već postoji odobreni plan parcelacije
- Planovi za koje postoji pozitivan odgovor na temelju Zahtjeva za prethodnim informacijama

Obra de Edificação* **Gradnja zgrada*

- Rekonstrukcija postojećeg objekta koja ne rezultira povećanjem visine objekta ili povećanjem broja katova, odnosno promjenama na pročeljima
- Nova gradnja, izmjena postojeće gradnje ili nadogradnja u zonama obuhvaćenima već postojećim odobrenim projektima parcelizacije ili detaljnim planom uređenja
- Nova gradnja, izmjena postojeće gradnje ili nadogradnja u konsolidiranim urbanim zonama koja poštuje planove i pravila na snazi i ne rezultira "isticanjem" od ostatka uličnog pročelja ili okolnih objekata zone u kojoj se nalazi
- Gradnja bazena koji će pripadati već postojećim legalno izgrađenim objektima

Prostor i gradnja – vrijeme za
novi zakonodavni okvir

DANI ARHITEKATA

2021

COMUNICAÇÃO PRÉVIA

Zahtjev za građevinskom dozvolom – ubrzani/olakšani proces

Dozvola se dobiva na temelju glavnog projekta (**Projecto Base**). Arhitektonski projekt predaje se zajedno sa svim ostalim elaboratima odmah, zajedno s podacima o izabranom izvođaču i trajanju radova.

Ovaj zahtjev pretpostavlja da nema obaveze za konzultacijama s vanjskim tijelima.

Općine imaju rok za pravomoćnu odluku i izdavanje građevinske dozvole od **20 radnih dana** i ako su uplaćene sve općinske taksa gradnja može početi odmah. To naravno pretpostavlja da je izvedbeni projekt izrađen paralelno s glavnim.

*

Ovaj ubrzani proces ima smisla kod manjih i jednostavnih zahvata. Zbog velike odgovornosti arhitekta kao koordinatora cijelog projekta obično je uvijek sigurnije izabrati uobičajeni proces (Licenciamento), jer je u ovom slučaju dovoljna i mala pogreška da općina odluči obustaviti radove i zatraži reviziju cijelog projekta.

**Prostor i gradnja – vrijeme za
novi zakonodavni okvir**

DANI ARHITEKATA

2021

DIGITALIZACIJA

U Portugalu i dalje **NE POSTOJI jedinstvena platforma na razini države** za podnošenje zahtjeva za građevinskim dozvolama.

Digitalizacija uvelike ovisi o političkoj volji i proaktivnosti pojedinih općina.

Na primjer, CM Cascais koristi vlastitu digitalnu platformu već više od 5 godina, dok je CM Lisabon svoju uveo tek u lipnju 2020.

Prostor i gradnja – vrijeme za
novi zakonodavni okvir

DANI ARHITEKATA

2021

PRIMJERI

CÂMARA MUNICIPAL DE CASCAIS

www.cascais.pt/urbanismo

The screenshot shows the 'LOJA CASCAIS' website with a navigation menu and a list of services. Each service includes an icon, a title, and options for 'faça o seu pedido online' and 'atendimento presencial'.

Service	Online Request	Presential Service
Licença especial para obras inacabadas de edificação e obras de urbanização	faça o seu pedido online	atendimento presencial
Licença parcial para construção da estrutura	faça o seu pedido online	atendimento presencial
Licenciamento ou comunicação prévia	faça o seu pedido online	atendimento presencial
Licenciamento simplificado e Autorização de utilização armazenamento combustíveis	faça o seu pedido online	atendimento presencial
Manutenção pressupostos da informação prévia (pedido de declaração)	faça o seu pedido online	atendimento presencial

CÂMARA MUNICIPAL DO PORTO

www.cm-porto.pt/urbanismo

The screenshot shows the 'Portal do Município' website for Porto. The main heading is 'Licença de obra de edificação'. Below it, there is a description of the license and a 'Pedido online' button. A tabbed interface shows 'Informações' selected, displaying details about the submission process and requirements.

Licença de obra de edificação
Pedido de licenciamento de obras de construção, reconstrução, alteração, ampliação ou conservação.

Realize o seu pedido através de preenchimento de formulário online.

[Pedido online](#)

Informações

A partir de 13/01/2020, a submissão deverá ser efetuada exclusivamente online. Consulte aqui os Documentos Instrutórios necessários para este pedido.

Para este tipo de pedido, poderá precisar de minutas de termos de responsabilidade, quadro sinóptico, fichas estatísticas, e/ou outras normas.

- Outros formulários

Após deferimento da pretensão, o requerente terá um ano para requerer a emissão do alvará de obras de edificação.

CÂMARA MUNICIPAL DE LISBOA

<https://www.lisboa.pt/cidade/urbanismo/entrada>

The screenshot shows the 'Balcão Eletrónico' website for Lisbon. The main heading is 'Pedido de informação prévia sobre obras de edificação'. Below it, there is a description of the request and a 'Pedido online' button. A tabbed interface shows 'Informações' selected, displaying details about the submission process and requirements.

Balcão Eletrónico

NOVO PEDIDO PEDIDOS EM EDIÇÃO PEDIDOS EFETUADOS MENSAGENS

AUTORIZAÇÃO DE UTILIZAÇÃO COMUNICAÇÃO PRÉVIA LEGALIZAÇÃO LICENCIAMENTO OCUPAÇÃO DE VIA PÚBLICA OUTROS PEDIDOS PARECER PRÉVIO PEDIDO DE INFORMAÇÃO PRÉVIA

PEDIDO DE INFORMAÇÃO PRÉVIA

OBRAS DE DEMOLIÇÃO

OBRAS DE EDIFICAÇÃO

Pedido de informação prévia sobre obras de edificação
ARTIGO 14º DO RJUE

OBRAS DE EDIFICAÇÃO DE INSTALAÇÕES ESPECIAIS

OBRAS DE INFRAESTRUTURAS EM ESPAÇO PÚBLICO

OBRAS DE URBANIZAÇÃO

OPASKE

Iz iskustva, **službeni rokovi** kojih se općinska i ostala tijela moraju pridržavati gotovo nikada se ne poštuju, što arhitekta stavlja u vrlo neugodan položaj u odnosu na klijente i investitore.

Često je teško objasniti klijentima da odgovornost ne leži na projektantu. Naša kompetencija je nebrojeno puta dovedena u pitanje.

Unatoč vrlo jasnom članku zakona koji univerzalno opisuje **priloge glavnog projekta** koji se predaju za građevinsku dozvolu na razini države, veliki broj općina provodi "vlastitu politiku" i zahtijeva dodatne elemente koji nisu propisani niti jednim pravilnikom, nego su rezultat internih odluka.

Ovakav **manjak uniformiranosti** otežava posao arhitekata jer se često gubi puno vremena na otkrivanje specifičnih pravila svake "nove" općine.

Većina općina i dalje **nema digitalnu platformu** niti u planu te i dalje zahtijeva 2-3 primjerka isprintanog glavnog projekta, što osim što više nije ekološki prihvatljivo, stvara dodatni pritisak na projekt i uzima previše vremena.